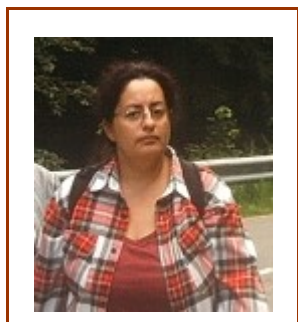

Eŭropa Bulteno

novembro 2005, № 9 (41)

De la redakcio...

Karaj legantoj,

En la lasta numero de Eŭropa Bulteno, ni skribis ke la 7-a kongreso de EEU okazos en Maribor, Slovenio inter la 5-a kaj 10-a de aŭgusto 2007. Pro UK en Japanio en la sama jaro, kiu okazos en ĝuste la sama tempo, ni decidis ŝanĝi la tempon de la Kongreso. Definitive, la kongreso okazos unu semajnon pli frue ol estis planita, **ekde la 28-a de julio ĝis la 3-a de aŭgusto 2007**. Nia oficiala paĝaro jam aperis, sed ĝis nun ne komplete funkcias. Bazaj informoj estas atingeblaj ĉe www.esperanto-maribor.si kaj la ligilo "skribu al ni" funkcias. Do, se vi havas iujn demandojn, bonvolu skribi al ni, kaj ni plezure

respondos.

Kiel ĝis nun, vi ĉiuj estas invitataj kunlabori al kreado de la gazeto. Ĉiujn atrikolojn kaj bildojn vi povas sendi al vesna.obradovic@email.si.

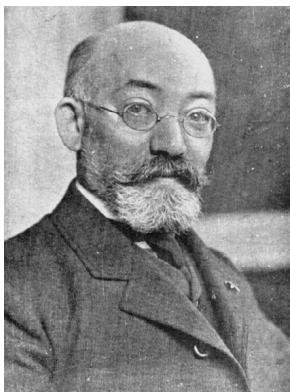
Kun via partopreno la bulteno povos aperi pli ofte kun pli da novaĵoj. Mi atendas viajn kontribuadojn kaj anticipe dankas al vi.

Dum la venonta monato, ni festos Zamenhoftagon. Mi deziras al vi ĉiuj agrabajn kunvenojn kaj multe da ĝojo en vintraj tagoj. Bonvolu skribi ankaŭ pri tio!

Agrablan legadon!

Vesna Obradović

SEMAJNO DE HOMAJ RAJTOJ KAJ DE ESPERANTO ANKAŬ EN LA LANDOJ DE EŬROPA UNIO

Dr. L.L. Zamenhof

La kliŝo diras, ke eŭropanoj estas cinikaj. Pro tio neniu eŭropano povus havi ideon kiel ĉi tiu: “Milionoj da verdaj kandeletoj ekbrulu samtempe la 15-an de decembro por marki la Zamenhof-feston!” Tamen ĝuste de francino venis tiu ideo kunlige kun la festo de la 15-a de decembro, kiu estas nomata Zamenhof-festo kaj Tago de la libro en Esperanto. La kandeletoj estis efektive produktitaj. La festo estas tre sentata en ĉiuj mondopartoj, kaj la agadoj en tiu dato estas de pluraj specoj, de pure komunumismaj (kunveno de esperantistoj, festo inter ili kaj aĉetado de libroj) al pure finvenkismaj (marŝado tra la stratoj kaj disdonado de informiloj. Tio estas pli facila en la landoj de la sudo, kie la temperaturo efektive estas somera).

Pasintjare ni festis ankaŭ la tagon de Homaj Rajtoj, kiu okazas tute proksime, tio estas la deka de decembro. El tiu proksimeco ni venis al la konkludo, ke nenio pli kongruas kun la strebo de esperantistoj ol Homaj Rajtoj. Finfine nia celo estas certigi la lingvajn homajn rajtojn de la homoj je ĉiuj niveloj. Ni havas ankoraŭ grandan taskon por klarigi al la neesperantistoj, ke Esperanto estas la sola ebla ilo por certigi tiujn rajtojn en justeco, tamen ni plustrebas.

El tiu kombino, kaj pro tio, ke ofte la 15-a estas festata la antaŭan aŭ la postan dimanĉon, naskiĝis la ideo, ke ni havu tutan festan semajnon, kiu inkluzivu la 10-an de decembro kaj la 15-an.

Nun la festo ebligas kaj agadon al la ekstero (pri Esperanto kaj lingvaj homaj rajtoj, pri la idealaj valoroj de nia lingvo) kaj la tradician pli internan agadon (festado de la libro en Esperanto, klubo kunveno por memori Zamenhof). Ĉiu el la du grandaj animoj de la movado trovas sian ŝatatan elementon.

Cetere la ekzisto de alekstera elemento (la homaj rajtoj) igas dezirinda la kunorganizado de eventoj kun neesperantistaj asocioj.

Ĉi-jare la afero estas ankoraŭ eksperimenta. Ĝi estu la 0-a versio, la prov-versio de la semajno. Se la afero sukcesos, la venontan jaron ĝi estos oficialigata.

Mi scias, ke pluraj el vi jam faras siajn planojn pri la 15-a de decembro kaj pro tio mi provas informi vin per ĉiuj rimedoj je dispono.

Ne forgesu raporti pri viaj planoj kaj pri viaj agadoj dum la semajno. La festo povus havi specialan signifon en la landoj de EU, kie la lingvaj rajtoj de parolantoj de malfortaj lingvoj estas ĉiutage surtretataj de la burokratoj en Bruselo. Okaze de la 15-a de decembro, ni sendu poŝtkartojn al la Eŭropa Komisiono kun la slogano en via nacia lingvo: “Eŭropo estos plurlingva aŭ ĝi entute ne estos!”

Renato Corsetti

Renato Corsetti

LA NUNA LINGVA POLITIKO KONDUKAS AL DISŜIRO DE KONTAKTOJ INTER GENERACIOJ

EU ne parolas en sia konstitucia propono pri la lingva demando. La vorto LINGVO aperas en tiu teksto nur 10 fojojn kaj nur en ĝeneralaj deklaroj. La artikolo IV-10 parolas, ke la konstitucio estas skribita en... kaj ĝi nomas 20 lingvojn. Nur en la artikolo 190 de la Aldono oni mencias ion pli konkretan »La ministeria konsilio reguligas la lingvan demandon de la uniaj organoj...«.

EU estas ŝtato, kiu stimulas liberan fluon de la laborfortoj. Tio signifas, ke baldaŭ multaj homoj vivos kaj laboros en iu alia lando (ne tiu en kiu ili naskiĝis). Multaj geedziĝos en alia lando kaj laboros en iu tria. Gefiloj de slovena patro kaj finna patrino, kiuj laboras en Portugalio parolos la portugalan kaj eventuale la anglan. Tre malofte ankaŭ la slovenan kaj la finnan. Tiuj infanoj en plimulto da kazoj ne povos komuniki kun siaj geavoj. Ĉiu kiu postlasis iom da skribitaj spuroj post si (leterojn, artikolojn, poemojn, librojn...) ne transdonos tion al siaj genepoj.

La nuna lingva politiko de EU parolas pri la bezono koni plurajn lingvojn kaj formale proklamas ĉiujn (nun 21) lingvojn egalrajtaj. Por unuopulo tio eble estas solvo. La patro sloveno kaj la patrino finnino interparolos en duonfuŝa angla lingvo kaj lernos eble ankoraŭ iun lingvon. Kio pri la infanoj? Ili parolos la lingvon de la ĉirkaŭaĵo. Sed ankaŭ ili povas tranloĝiĝi al iu alia lando kaj iliaj infanoj bezonos iujn tute aliajn lingvojn. Tiu politiko disŝiras ĉiujn kontaktojn inter generacioj kaj malebligas ke la postaj generacioj scios ion ajn pri siaj

antaŭuloj. Tre rapide ni atingos la fazon en kiu malaperados pli malgrandaj lingvoj, kulturoj kaj popoloj. Sen klare difinita lingva politiko oni rekte stimulas la uzon de unu lingvo, lingvo kiun ni ne elektis: la anglan.

Se ni ne deziras interrompi la kontaktojn inter generacioj en Eŭropo, ni devas komenci paroli pri komuna eŭropa neŭtrala lingvo, kiun ni ĉiuj akceptos apud la propra nacia. Nur tia sistemo garantias facilajn kontaktojn en la multnacia Eŭropo, konservas kontaktojn inter generacioj, evoluigas komunan eŭropan identecon kaj samtempe metas en egalrajtan pozicion ĉiujn naciajn lingvojn, restantaj ĉefaj sur teritorioj de la nunaj naciaj ŝtatoj.

Zlatko Tišljär (*El la nova libro »Eŭropo, vi baldaŭ mortos«*)

DE GERMANIO TRA BRETONIO AL ESPERANTIO

Beatrice Allée

Mi estas germanino kaj renkontiĝis kun mia estonta edzo dum franclingva somera staĝo en la jaro 1971. Post mia studado kaj trijara vivo apud Parizo, en la jaro 1978 ni transloĝiĝis en kamparon apud urbeto Plélan-le-Petit¹ en Bretonio, kie ni renovigis mezepokan domaron kaj kie kreskis niaj kvar filinoj.

Malgraŭ ke mi jam estas avino, mi estas "juna" esperantisto, ĉar mi eklernis la lingvon nur en junio 2004 (post vido de televida varbfilmeto² dum la eŭropaj balotoj). Mi eklernis Esperanton pro tiu filmeto kaj por provi, ĉu veras ke Esperanto estas facile lernebla - ĉefe kiam oni estas pli ol 50 jaraĝa kaj memoro ne plu tiel bone funkcias. Kaj mi nun povas aserti ke tio veras!

En junio 2005 mi regis la lingvon sufiĉe bone por senti min kapabla disvastigi ĝin. Sed kiel sciigi pri Esperanto? Kiel konvinki aliajn homojn lerni ĝin? Grava problemo estas, ke multegaj homoj tute ne scias pri Esperanto. Do, mia unua celo estis, ke miaj samurbetanoj vidu kaj aŭdu la vorton "Esperanto". Rimedoj estis afiŝo sur mia aŭto kaj verdaj flugfolioj (triono de A4 folio) disdonataj en vendejoj, bankoj, trinkejoj, kuracist-atendejoj, ... En la urbetgazeto aperis tutpaĝa artikolo kiun mi verkis pri falsaj ideoj je Esperanto kaj anonco de venontaj kursoj. Revenante de la internacia Esperanto-semajno de Pluezek en aŭgusto mi rendevuis kun ĵurnalisto, kiu fotis miajn ĉinajn gastojn kaj aperigis bonan artikolon³ pri Esperanto. Fine la asocia forumo okazis, malmulte da personoj venis, sed tamen kelkaj estis interesataj. Mi decidis komenci kurson eĉ kun nur 2 aŭ 3 lernantoj, kontaktis amikojn kaj daŭre parolis pri Esperanto kiam mi renkontis homojn.

La 20an de septembro okazis la unua leciono: ok kursanoj partoprenis tiam kaj daŭre partoprenas nun. Tri aŭ kvar inter ili jam kaptis la viruson (laŭ mi ili daŭrigos kaj estos aktivaj Esperantistoj)! Mi provas gvidi variajn, paroligajn, surprizajn kursojn. Oni vidas filmetojn, aŭskultas muzikon, ludas, renkontiĝas kun aliaj Esperantistoj, ...

Mi provas uzi ĉiun okazon por ke ĵurnalistoj raportu pri Esperanto⁴ kaj en la aŭtuna urbetgazeto aperis tutpaĝa artikolo kun foto de la kursanoj. Jam nun, mi certas ke multe el la urbetanoj de Plélan-le-Petit legis la vorton Esperanto, eble scias ke temas pri lingvo, eble iom pri kio ĝi utilas, ... ĉu tio konvinkos ilin lerni ... oni vidos!

Beatrice Allée

La Ville Heleuc, 22980 Plélan-le-Petit, <http://perso.wanadoo.fr/m.a/koro>

¹ Plélan-le-Petit situas en departemento 22 inter Dinan kaj Lamballe, cirkau 1500 logantoj

² videbla ce http://e-d-e.org/article.php3?id_article=33

³ Le Petit Bleu, 2005-09-01, La langue universelle, L'espéranto, une ouverture sur le monde (La lingva universala, Esperanto malfermo al mondo)

⁴ Ouest France, 2005-10-10, Des cours d'espéranto le mardi soir (Esperanto-kursoj marde vespere), Le Petit Bleu, 2005-10-13, Il a fait escale à Plélan : vélo, dodo, espéranto... (li haltis en Plélan: biciklo, dormo, esperanto...)

Oni skribas....

KVIN PUNKTOJ POR LA EŬROPA MULTILINGVECO

La ĉefa slovena ĵurnalo DELO de la 17-a de oktobro 2005, paĝo 13 (tema paĝo pri »edukado«) aperigis la sekvan **m e n d i t a n**, ne antaŭe faritan kaj poste ofertitan, artikolon pri la Kvara Nitobe simpozio, verkitan de Tomaz Longyka el Ljubljana:

En Simpozio Nitobe en Vilno, Litovio, kolektiĝis interlingvistoj kaj aliaj gefakuloj, geministroj, gerepresentantoj de eŭropaj parlamentoj kaj gediplomatoj el almenaŭ tridek landoj, ankaŭ el Slovenio. Tio estis okazo por gepolitikistoj kaj gefakuloj kune interparoli pri lingva

komunikado ene de EU.

Elirpunkto estis la ĝenerala konstato, ke la demando de multilingveco en Eŭropo ne plu povos esti solvata sen sistema aliro, kiu estas ankaŭ finance subtenota. Nur tiel eblos preventi, ke la lingvaj kaj kulturaj valoroj de la malgrandaj ŝtatoj kaj neŝtataj lingvaj grupoj estu minacataj.

Por la publiko la gepartoprenantoj aperigis Konkludan dokumenton, kiu povus esti uzata kiel kadra programo por plua laboro ene de EU. Skribatas en ĝi interalie, ke la kondiĉo por senĝena procedado de eŭropa unuigado estas justa, demokratia kaj altkvalita komunikado inter ĉiuj geeŭropanoj. La nuna lingva politiko en la institucioj de EU kaj en la membroŝtatoj tute maltaŭgas kaj ne ebligas tian komunikadon. La gesimpozianoj konstatas en la Dokumento, ke grandegaj ekonomiaj kaj politikaj ŝarĝoj serioze minacadas la lingvojn de la malgrandaj ŝtatoj kaj ke pro tio necesas urĝegaj paŝoj.

La Konkluda dokumento nombras kvin agadsferojn, en kiuj bezonatas lingvopolitikaj solvoj: profesia komunikado inter kaj ene de la institucioj de EU, oficiala komunikado inter la EU institucioj unuflanke kaj la geĉivitanoj kaj la membroŝtatoj aliflanke, regado de lingva politiko en unuopaj landoj de EU sub la gvido de la parlamentoj, ekstera interkomunikado de la EU institucioj kaj membroŝtatoj kun neeŭropaj landoj kaj internaciaj organizaĵoj.

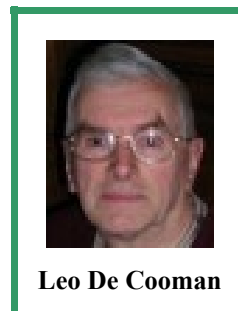
La plej grava parto de la Dokumento indikas en kvin punktoj, kio estu pli detale difinita kaj farita: trastudi malsamajn modelojn de mutlilingveco en la mondo; difini kaj defendi la statuson kaj la bezonojn de la malgrandaj naciaj kaj minoritataj lingvokomunumoj en EU; disvolvi lingvopolitikan kadron, kiu malebligis, ke iu vaste uzata *lingua franca* subfosu la vivkapablon de la naciaj lingvoj; esplori la eblan rolon de Esperanto en la lingva kadro de EU; planadi la disvolvon kaj influon de lingvaj kaj komunikadaj teknikoj.

Tomaz Longyka

EKONOMIKISTO STREBAS POR ESPERANTO EN EŬROPO

En Belgio (ĉefe en Flandrio) ekzistas ĵurnalo, kiu estas senpage disponebla en multaj fervojaj stacidomoj. La 8-an de novembro 2005 estis resumo de la raporto Grin en tiu ĵurnalo.

ĜENEVO: Por solvi la lingvoproblemon en EU profesoro François Grin de la Ĝeneva universitato proponas enkonduki la artefaritan lingvon Esperanto - disvolvitan de la pola sciencisto Zamenhof - kiel laborlingvon en EU. La svisa ekonomikisto esploris tri eblajn scenarojn por plifaciligi la komunikadon de la 25 membroŝtatoj (kiuj entute uzas 21 malsamajn oficialajn lingvojn): la anglan kiel nuran lingvon, trilingvecon (angla, germana kaj franca) kaj la uzon de Esperanto. La unua eblo plialtigus laŭ Grin la ekonomiajn transakciojn al la anglosaksaj landoj. La trilingveco kostus proksimume tiom, kiom la unua eblo, sed povus okazigi malstabilecon laŭ Grin. Laŭ Grin Esperanto estas sendube la plej bona solvo: malmultekosta kaj ebliganta egalrajtecon, ĉar ĝi estas nenies lingvo. Ĝi ankaŭ igus la klerigon de fremdaj lingvoj superflua, diras Grin, kaj la iloj kaj servoj rilataj al la instruado de tiu lingvo malvolveblas same bone en ĉiuj landoj kaj povas esti plivaloraĵo en ĉiuj membroŝtatoj.

Leo De Cooman

Tradukis Leo De Cooman

Eŭropa Bulteno. 2005. № 9 (41)

Oficiala organo de Eŭropa Esperanto-Unio.

Finredaktita: 23-an de novembro 2005.

Redaktorino: Vesna Obradović.

En la numero kunlaboris: Renato Corsetti, Zlatko Tišljarić, Beatrice Allée,

Tomaž Longyka, Leo De Cooman kaj Vesna Obradović

Leterojn kaj komentojn sendu al la seretario de EEU: zlatko.tisljar@azm-lu.si

Kontaktoj: kunikadcentro@esperanto.org kaj vesna.obradovic@email.si

Retpaĝo: <http://www.lingvo.org>